

Tieteen Keijukaismaa

Suomentanut Selma-täti.

(Jatkoa)

Ja nyt otaksukaamme, että tämä lumisade tapahtui aikaseen helmikuussa lauhkeassa ilmavyöhykkeessä kuten esim. Oregonissa, ja jättäkäämme hetkeksi lumihuutaleiden tutkiminen ja sensijaan puldistamme lumen pois jostain paikka kukkanurmikolta ja tarkastakaamme nurmikkaa. Mikä on tämä pieni, vihreä huippu joka pistää ylös nurmesta lumipeitteen alla? Se on nuori numikukka. Voitteko sanoa mikä pance sen kasvaamaan lumen alla? Mistä se löytää ravintoa? Mikä pance sen kohoamaan maasta ja levittämään lehtensä sekä lisäämään ivartensa korkeutta päivä päivän perään. Mitkä keijukaiset tekevät työtään täällä?

Sanokaamme ensiksi, että on olemassa näkymätöntä keijukaisen työtä, josta viisaimmatkin vielä vähän tietävät. Mutta sentään he siitä jo jotain tietävät ja eräässä myöhemmässä luvussa saamme lähemmin tietää miten auringonsäde-keijukaiset ovat täälläkin tehneet työtään; kuinka viime vuoden lumikukka kokosi niitä juurisäiliönsä, ja kuinka nyt keväällä heti kun lämpö ja kosteus tunkeutuvat alas maahan, nämä vankina olleet auringon säteet alkavat liikkua pannen aineet juurisäiliöissä toimintaan saaden säiliön paisumaan ja avautumaan kunnes sieltä lähtee ylös kohoamaan oras läpi maan pinnan. Siitä lähtien alkaa niiden auringon säteiden työ, jotka ovat maan yläpuolella. Ne panevat vihreitä rakeita kasvin lehtiin, että ne voivat niiden avulla kerätä ravintoa ilmasta samalla aikaa kun juuret imevät vettä maasta. Ja niin näkymättömät auringon säteet tekevät työtään, ja kehottavat eräät toiset keijukaiset, joita nimitämme "kemiallisiksi vetovoimiksi" toimintaan myöskin ja näiden keijukaisen avulla lumikukka kasvaa ja kukkii saamatta mitään apua teiltä tai minulta.

Ja vielä yksi kuva lisää, ja siten toivon, että te uskotte kertomieni keijukaisen olemassaoloon. Kylmästä pihasta menette huoneeseen ja löydätte tulen sammuneena, hiilet uunissa mustana. Te teette sytykkeit ja laitate tulen ja pian se alkaa lämmittää. Mistä ulee lämmin? Miksi puut palavat ja antavat lämpöä ympäristöön? Ettekö ole lukeneet tontuista jotka ovat olleet vankina maan sisässä, syvissä kaivoksissa kunnes joku keijukainen taikasavullaan ne sieltä pelasti, että ne pääsivät jälleen maan päälle? No niin, tuhansia ja miljoonia vuosia sitten nämä hiilet olivat kasveja maan päällä ja kuten lumikukka nurmikolla, ne keräsivät varastoonsa auringon säteitä ja kutoivat niitä lehtiinsä. Sitten kasvit kuolivat ja hautaantuivat syvälle maan sisään auringon säteet niiden mukana; ja kuten nuo satujen tontut olivat nämä auringonsäteet vangittuina kunnes kaivosmiehet nostivat ne ylös maan pinnalle jälleen ja nyt te itse näette kuinka keijukaisen taikasauva laskee ne jälleen vapautteen luomaan valoa ja lämpöä ympärilleen. Te raapasitte tulitikut ja sen säteet sattuiivat yhteen happiatomien kanssa ilmassa ja saivat nuo näkymättö-

Lasten Osasto

mät keijukaiset "lämpö" ja "kemiallinen vetovoima" toimimaan ja ne pian alkoivat toimia sytteen ja hiilien kera ja panivat niiden atoomit liikkumaan ja nuo niin kauan vankina olleet auringon säteet leimahtivat liekeiksi. Ja sitten te levitte kämmenten tullen eteen ja sanoitte ihastuneena: "Oh kuinka lämmin!" ollenkaan ajattelematta, että lämmittelitte niillä auringon säteillä, jotka miljoonia vuosia sitten tulivat alas.

Tämä ei ole mikään olematon satukertomus; tämä on aivan todellinen tieteellisesti todistettu asia, kuten eräässä myöhemmässä luvussa tulemme näkemään, että hiilet eivät palaissi ja lämmittäisi, eli oikeammin, meillä ei olisi hiiliä poltettavana, jos eivät kasvit kauan sitten olisi keränneet auringon säteitä lehtiinsä ja pitäneet ne siellä valmiina antamaan lämpöä niin pian kun ne sieltä vapautetaan. (Jatk.)

FITZWILLIAM DEPOT, N. H.

Hyvää päivää, isot ja pienet lukijat. Tuli mieleeni, että mitähän jos piirtäisin jonkun sanan täältä Fitzwilliamista.

Se espanjalainen lentu täällä taas raivoaa. Ei meillä ole koulua. Viikon tai enemmänkin pitää olla pois sen tähden. Talvi on ollut kaunista ja kevään on luultu jo tulevan. Taitaa pitää jo lopettaa tällä kertaa ja toiste, jos on aikaa, niin lähiin. Toveruudella, Laina Lake.

BENGAL, MINN.

Tervehdän kaikkia Toverittaren lukijoita ja myöskin Maiju-tätiä. Täällä Bengalin farmikontrilla on ollut oikein sieviä ilmoja. Linnut jo laulevat puissa ja kevit on käsissä. Kyllä onkin hauskaa kun kesä saapuu. Koulu ei ole vielä loppunut mutta kyllä se pian loppuu. Meillä on suomalaisen opettaja ja hänen nimensä on Miss Frantl. Hän on oikein hyvä opettaja. Meidän koulussa on 12 oppilasta. Niitä on hyvin vähän, mutta se johtuu siitä, kun täällä on niin vähän farmareita. Meillä on hauskaa koulussa, kun me laskemme mäkeä. Minulla on kävelvävä noin mallin verran kouluun. Ehkäpä taas lopetan ja toivon hauskaa kevättä kaikille pienille taistelutoverille.

Aune Rannikko.

BENGAL, MINN.

Tervehdän kaikkia Toverittaren pikku lukijoita ja Maiju-tätiä!

Tämä on ensimmäinen kerta kun minä kirjoitan Toverittareen.

Minä olen 10 vuoden vanha ja olen neijännellä luokalla koulussa.

Nyt pian taas on kesä käsissä. Toivon että kaikki toverit kirjoittaisivat Toverittareen.

Rauha Rannikko.

DONORA, PA.

Tervehdys Toverittaren lukijoille! Tämä on ensi kerta kun kirjoitan Toverittareen.

Minä olen 13 vuotta vanha ja olen korkeakoulun ensimmäisellä luokalla. Minä hyvin tykkään käydä koulua.

Minä käyn usein Monessenissa, naapurikaupungissa, haalilla, ja tovereitani katsomassa. Minä olen lauantaina ja sunnuntaina, maaliskuun 8 ja 9 päivänä kuulemassa toveri Bonnin luentoa.

Monessenin sunnuntai koululapset näyttelivät kappaleen "Valon tiellä" johon minäkin otin osaa. Monessenin osasto antoi lapsille luvan näytellä tämän saman kappaleen eräässä kylässä, Dalsytownissa. Samassa tilaisuudessa on ohjelmassa runoja, lauluja, soittoa y. m.

Minä en muista nyt paljoa kirjoittaa, ja jos tämä julkaistaan, kirjoitan toistekin.

Urho Siren.

INDEPEDENCE, WASH.

Tervehdys täältä maaseudulta! Täällä kuoli taas yksi suuren perheen isä, Lee Gentala. Häneltä jäi

kuusi poikaa, joista vanhin on 16-vuotias. Heillä ei ole nyt äitiä eikä isää, sillä heidän äitinsä on ollut jo kauan aikaa mielisairaalassa. Eikä näiden lapsiparkojen kohtalo olekin ikävä, kun ovat kokonaan vailla sekkä isän että äidin turvaa.

Minulla on serkku Siperiassa. Hän on joutunut sinne Suomesta isänsä ja äitinsä kanssa viime talvena sen kauhean luokkasodan aikana. Äitini sai heiltä kaksi kirjettä, joissa he kuvaavat niitä vastuksia, joita he siellä ovat saaneet kärsiä. Heillä ei ole edes vaatteita, vaan ovat tehneet itselleen pukuja eläinten nahjoista, eivätkä he saa sinne edes kirjoituspaperia kuin hyvin harvoin. Voi, miten paljon heidän täytyy siellä kärsiä.

Täällä vain aina sataa vettä, lunta ei ole ollut ollenkaan tänä talvena. Tervehdys Maiju-tätille ja kaikille Toverittaren pikku lukijoille.

Tiny E. Heikkinen.

QUINCY, MASS.

Minäkin tervehdän lastenosaston lukijoita ja Maiju-tätiä täältä Quincystä. Minä olen 11 vuotta vanha ja olen kahdeksannella luokalla koulussa. Täällä on ollut erittäin kaunis talvi, ei ole ollut niin paljoa lunta, että olisi voinut lasketella eikä ole ollut niin kylmä, että vesi olisi jäänyt, että olisi saanut luistella.

S. s. osaston talolla on sunnuntai koulu ja ihanneliitto, jonka kolmannella luokalla minä olen. Me pidämme ihanneliiton työkokouksen joka toinen tiistai. Minä olen kirjuri ja Elli Lehtinen on puheenjohtaja. Ihanneliitolla on laulukööri ja me perustamme orkesterin ennen pitkää. Kirjotan toistekin, jos tälle annetaan tilaa. Toveruudella.

Vieno Johanson.

GRESHAM, OHIO.

Halo, Toverittaren lukijat ja Maiju-täti! Lämpimät terveiset kaikille!

Minä pääsin viidennelle luokalle koulussa ja minulla on hyvä opettaja, nimeltä Miss Acer. Minä on 10 vuoden ikäinen ja siskoni Aili on 8 vuoden, ja hän on toisella luokalla koulussa. Me muintimme Greshamin syrjäkaupungille ja täällä on hyvä asua. Täällä kadulla on 14 perhettä, melkein kaikki suomalaisia. Täällä on ollut hyvin kylmiä ilmoja, mutta lunta ei ole satanut niin paljoa, että olisi voinut edes laskea mäkeä keltalla. Minun kelkkani tosin on rikki, toiset lapset rikkooivat sen kyytiä ottaessaan kerran sillä aikaa kun minä olin puodissa. Me käymme sunnuntai koulua; siellä on oikein hauskaa, näytellään jolloinkin näytös-kappaleitakin ja esitetään muutamia ohjelmia. Meillä oli joulujuhla ja minäkin olin kappaleessa. Huhtikuun 6 p. meillä on taas näytelmäkappale. Good-by, Väinö Elmer Niskala.

Isätön lapsi

Kaunis hän oli, tuo ihmisten ylenkatsoma lapsukainen. Kaunilt, hienot kasvopiirteet muistuttivat jokin parempiosaisen lapsukaista, säihkyvät tummat silmät oli hän perinyt äidiltään, jota nuorempana sanottiin "kauniiksi Mariaksi". Olli, — se oli pojan nimi — oli kiltti ja ymmärtäväinen poika ja koulussa hän oli parhaimpia oppilaita. Aina hän oli valmis auttamaan pienempiä, joita isommat pojat kiusasivat, vaikka hän usein joutui niiden kaikkien pilkan esineeksi. Häntä aina kiusattiin kysymyksellä: Missä on sinun isäsi? Tai, tuossa on Maijan poika, jolla ei ole isää — ja silloin kaikki nauroivat. Se koski pikku Ollin sydämeen, sillä miksi he häntä soimaavat sentähden että hänellä on vain äiti? Usein tapasi äiti työstä tulleensaan pikku poikansa itkemässä. Kun Olli kertoi hänelle surunsa, niin äiti pyyhki hänen kyynelensä ja sanoi: "lapsi rakas, eiä välitä mitä nuo tuhmaat lapset ja heidän äitinsä sanovat; katso, onhan sinulla äiti, joka sinua rakastaa, se on parempi kuin että omistaisi isän, joka ei rakastaisi lasteen. Etkö

näe esimerkiksi pikku Erkkiä, jolla on isä joka häntä lyö, ja silloin kun hän tulee juovuksissa kotiin, täytyy Erkin juosta ulos ja jos ei häntä naapurit ottaisi suojaansa, niin yöt saisi hän viettää ulkona.

Silloin muisti Olli miten äiti usein haki Erkin sisään, kun kuuli hänen isänsä tulevan kotiin juovuksissa, ja miten Erkki-raukka oli peloisissaan. Hän ajatteli silloin miten hänellä oli hyvä äiti, ei koskaan hänen tarvitse pelätä kun hän kotiin tulee. Äiti aina lempeästi häntä hoitaa, valvoo yötkin ja neuloo hänelle uusia vaatteita ja pitää hänet puhtaana. Silloin Olli aina kietoi kätensä äidin kaulaan ja pyyhki kyynelensä ja sanoi: "en koskaan välitä mitä toiset sanovat. Onhan minulla äiti.

Eriäänä kauniina kevätpäivänä tapahtui ensi kerran että Olli joku vieras täti tuli lohduttamaan ja saati tyttärensä leikkiä hänen kanssaan. Hän oli silloin 10-vuotias ja hänen pikku leikkiverinsa saman ikäinen. Tapaus oli seuraava: Olli istui kotinsa portalla ja katseli kun toiset lapset leikkivät kujalla. Hän ei koskaan mennyt sinne leikkimään enonkuin joku häntä kutsui, sillä hän pelkäsi että ne häntä kiusasivat. Kun hän siinä istui ja katseli, niin eräs tyttö tuli toisten luota hänen luo ja kysyi: miksi sinä siinä istut etkä tule leikkimään?

— En minä uskalla, kun.... ne kiusaavat — sai Olli vaivoiin vastatua.

— Miksi, oletko sinä paha poika?

— En, sanoi Olli.

Hän ei halunnut kertoa enemp. Ainolle, joka oli niin herttaisen näköinen ja vasta muuttanut kujalle, miksi he häntä kiusaavat. Hän pelkäsi, että hänkin juoksis pois ja tekisi pilaa siitä, että hän on isätön lapsi. Silloin samassa kuului lasten joukosta isompain poikain huuto: minne se meidän uusi leikkikaveri joutui? Oi, tuolla hän istuu tuon Maijan pojan vieressä, jolla ei ole isää. Ja silloin he kaikki nauroivat.

Enempää ei Olli viitsinyt kuulla vaan juoksi sisään.

— Nyt se meni itkemään taas siksi kun hänen äitinsä tulee lohduttamaan.

Aino joka oli hämillään, kysyi vihmein: miksi te pilkkaatte tuota kaunista ja kilttiä poikaa joka ei teille tehnyt mitään pahaa?

— No, katso, hänellä ei ole isää, vaan ahoastaan äiti, joka on huono ihminen, sanoi minun äitini, vastasi eräs isommista pojista.

Aino, joka ei ollut moista ennen kuullut, sanoi: hyi teitä, miten olette ilkeitä. Minä en koskaan leiki teidän kanssa! ja hän juoksi äidille.

(Jatkoa kymmenennellä sivulla)

SYNTYNYT

MELLE SYNTYI

TERVE POIKA

Tammikuun 15 päivänä 1919, jolle annoimme nimen

REINO OSCAR

Aino ja Otto Hyytiäinen
Box 82, Merritt, B. C.

NIMI-LEIMASIMIA

(RUBBER STAMPS)

Sopivat moneen eri tarkoitukseen, esim. kirjekuorin, kirjoihin j.n.e.

TOVERI

Box 99, Astoria, Ore.